

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/111/2019
Identifikačné číslo spisu:	7113209584
Dátum vydania rozhodnutia:	14.09.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7113209584.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Ing. Jána Gandžala, PhD. v spore žalobcu T. B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Buaer s.r.o., so sídlom v Košiciach, Dénešova 19, proti žalovanej I., trvalým pobytom v Y. zastúpená JUDr. Martinom Salokom, advokátom so sídlom v Košiciach, Zvonárska 8, o zaplatenie sumy 47.191 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 13C 99/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. októbra 2018 sp. zn. 11Co/352/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. augusta 2017 č.k. 13C/99/2013-615 žalobu zamietol a žalovanej priznal právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%. Súd vec právne posudzoval podľa § 628 ods. 1, 2, § 724, § 725, § 726, § 730 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a dospel k záveru, že v prejednávanej veci došlo k platnému uzavretiu darovacej zmluvy, keď medzi stranami sporu došlo ku konsenzu, že peniaze žalobcom poukázané na účet žalovanej budú užívať po návrate žalobcu na Slovensko a spoločne budú rozhodovať o ich použití. Súd nezistil, aby v danom prípade došlo k uzavretiu príkaznej zmluvy medzi stranami sporu. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, že sa so žalovanou dohodol, že mu vydá finančné prostriedky, ktoré jej dobrovoľne zaslal na účet, túto skutočnosť žiadnym spôsobom nepreukázal. Súd neuveril tvrdeniu žalobcu, že si účet na Slovensku nezaložil z dôvodu, že si ho založiť nemôže. Tvrdenie žalobcu, že uvedené finančné prostriedky neboli darom pre žalovanú, vyhodnotil tak, že pokiaľ nešlo o dar, žalobca súdu neoznačil dôkaz ako sa mali strany dohodnúť, kedy a na aký účet mu tieto peniaze mala žalovaná vrátiť. V tejto súvislosti súd poukázal na to, že podľa výpovede samotného žalobcu, pre prípad rozchodu so žalovanou si nedohodli ďalšiu dispozíciu s peniazmi na účte žalovanej.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 18. októbra 2018 sp. zn. 11Co/352/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Podľa neho súd prvej inštancie jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré žalobe žalobcu nevyhovelo a závery, ktoré prijal, primerane a zrozumiteľne vysvetlil. Súd vnútorne a komplexne a zrozumiteľným spôsobom zdôvodnil svoj postup a uviedol dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil, ako po stránke skutkovej, tak aj po právnej stránke. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd uviedol, že nebolo preukázané, že by žalobca v priebehu konania, až do vyhlásenia uznesenia o ukončení dokazovania, neponúkol súdu žiadny dôkazný prostriedok preukazujúci jeho neskoršie tvrdenie v spore, že tak urobil s tým, že so žalovanou sa dohodol, že po jeho príchode na Slovensko, mu tieto finančné prostriedky vydá. Jednoznačne v konaní bola preukázaná zhodnosť vôle žalobcu s ním uskutočneným úkonom, t.j. prevedením finančných prostriedkov na účet žalobkyne. Správanie sa žalobcu v čase vykonania prevodu peňazí ako aj neskoršie po príchode na Slovensko a v čase spolužitia so žalovanou ako aj obsah spisu preukázal, že žalobcovým úmyslom v prípade dobrovoľného poukázania peňazí na jej účet, bolo „, dať jej ich? bez očakávania nejakej protislužby, resp. nejakých výhrad, t.j. v právnom zmysle darovať ich. To, že neskôr po prerušení spolužitia žalobca zmenil svoj pôvodný úmysel, nič nemení na jeho prvotnom úmysle vyplývajúcom z obsahu spisu „, dať jej peniaze ? s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.7.2012 sp.zn. 3Cdo 81/2011.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP argumentujúc tým, že podľa neho je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu arbitrárne, nezákonné, svojvoľné, nepreskúmateľné a zmätočné. Vyjadril nesúhlas so skutkovými a právnymi závermi konajúcich súdov z dôvodu, že podľa neho sa tieto závery nezhodujú so skutočnosťou, s vykonanými dôkazmi a boli nesprávne právne posúdené. Žalobca zdôraznil, že počas celého súdneho konania tvrdil a tvrdí, že nikdy nedaroval žalovanej peňažnú sumu, ktorá je predmetom tohto sporu, ale jej ju iba poukázal s tým, že mu bude z tejto sumy hradiť jeho živobytie a uhrádzať jeho potreby na Slovensku. V tejto súvislosti poukázal na viaceré vyjadrenia žalovanej, ktoré odzneli v priebehu konania, a z ktorých podľa neho vyplýva, že v danom prípade sa nejednalo o darovanie ale iba o poukázanie peňažných prostriedkov slúžiacich na úhradu jeho živobytia s namietaním, že súdy nižšej inštancie sa s tvrdeniami nevysporiadali, neposudzovali ich ako dôkaz a nijakým spôsobom sa k nim nevyjadrili. Podľa žalobcu o jeho úmysle iba poukázat' nie darovať peňažné prostriedky žalovanej za účelom úhrady najmä jeho potrieb ako aj potrieb žalovanej svedčí objektívna skutočnosť a to tá, že žalobca nemal a nemá iné prostriedky na svoju obživu, nemá iný majetok, z ktorého by uspokojoval svoje potreby a teda je principiálne nelogické, aby všetko čo má, daroval tretej osobe bezodplatne a nezištne a sám nemal prostriedky na svoju obživu a stal sa z neho bezdomovec, ktorým je aj v súčasnosti. Taktiež žalobca má za to, že závery znaleckého posudku preukazujú skutočnosť, že v dôsledku svojej osobnosti by sa nezriekol svojho majetku bez toho, aby z toho mal prospech. Vzhľadom na uvedené je toho názoru, že v konaní uniesol bremeno tvrdenia, a síce v tomto smere sa v posudzovanej právnej veci nejednalo o darovaciu zmluvu, ale o poukázanie peňažných prostriedkov vo výške 77.556, 52 eur žalovanej. Žalobca ďalej považuje aj právne posúdenie celej prejednávanej veci oboma konajúcimi súdmi za nesprávne, svojvoľné, arbitrárne, nepreskúmateľné a zmätočné. Považuje za zarážajúce, že súdy nižšej inštancie poukázanie peňažných prostriedkov právne posúdili ako uzatvorenie darovacej zmluvy aj napriek tomu, že on ako vlastník poukázaných peňazí, tieto peniaze používal a rozhodoval o ich použití žalovanou, teda o ich „, osude?“. Podľa žalobcu pri právnom posúdení právneho úkonu zakladajúceho právny vzťah medzi stranami, ktorý sa týkal poukázania peňažnej sumy vo výške 77.556, 52 eur žalobcom na bankový účet žalovanej, sa jednalo o príkaznú zmluvu uzatvorenú podľa 724 a nasl. OZ, resp. o nepomenovanú zmluvu uzatvorenú podľa § 51 OZ. Namietal aj nesúlad medzi skutkovými a právnymi závermi súdov nižšej inštancie. Navrhol, aby odvolací súd buď zmenil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu alebo ho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k obsahu dovolania žalobcu písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Podľa § 447 písm. c/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Podľa § 448 dovolací súd zamietne dovolanie, ak nie je dôvodné.

11. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp zn. .IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Pokiaľ žalobca v dovolaní namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd pripomína, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá spôsobuje odňatie spravodlivosti. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

15. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Treba mať na zreteli, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií (vychádzajúc z ich vzájomnej vecnej súvislosti a prepojenosti) je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a akých dôvodov sa účastníci domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinstančný súd a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu veci, s ktorým sa stotožnil. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu žalobcu. Na základe dostatočne vykonaného skutkového zistenia a dokazovania súdy dospeli jednotne k právnomu záveru ohľadne platne uzatvorenej darovacej zmluvy medzi žalobcom a žalovanou. Náležite vysvetlil tiež dôvody, s prihliadnutím na ktoré rozhodol o odvolacích námietkach žalobcu (bod 20. odôvodnenia odvolacieho súdu). Z daného vyplýva, že sa dostatočne zaoberali vyslovenými tvrdeniami žalobcu, pričom prihliadli na znalecký posudok, ktorého závery posudzovali ako celok vo vzájomne prepojených súvislostiach a nie ako naznačil žalobca, ktorý vytrhol závery znaleckého posudku z kontextu. Rovnako sa oba súdy vyjadrili k otázke ohľadne uzatvorenia príkaznej zmluvy, pričom dané odôvodnili adekvátnym spôsobom. Prihliadnuc na vyššie uvedené takýto postup a rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu civilný sporový poriadok výslovne umožňuje a preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať porušenie práva na spravodlivý proces. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

16. Žalobca v rozpore so zmyslom a účelom ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (a tiež vyššie uvedeným výkladom dovolacieho súdu) pod pojem „procesný postup“ podriaďuje samo meritórne rozhodnutie odvolacieho súdu, jeho právne úvahy a spôsob riešenia právnych otázok. Žalobca nepodrobuje kritike procedúru prejednávania veci a iba polemizuje s právnymi závermi odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne. Podľa aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu ale nesprávne právne posúdenie veci, na ktorom spočíva dovolaním napadnutý rozsudok, nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (R 24/2017 a tiež rozhodnutia 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017).

17. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania bola aj ďalšia dovolacia námietka žalobcu, ktorá mala spočívať v tom, že súdy oboch inštancií nesprávne vyhodnotil dôkazy, čím došlo k nesprávnomu rozhodnutiu vo veci a k porušeniu ich práva na spravodlivý súdny proces.

18. V súvislosti s uvedenou námietkou dovolateľa treba zdôrazniť, že dovolaním nie je zásadne možné úspešne napadnúť hodnotenie dôkazov. Napadnúť možno len výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, pričom nesprávnosť hodnotenia dôkazov, ako to vyplýva zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, možno vyvodzovať len zo spôsobu, ako k výsledku súd dospel. V posudzovanej veci z rozhodnutia odvolacieho súdu (rovnako aj súdu prvej inštancie) je zrejmý jeho myšlienkový postup pri hodnotení dôkazov, výsledkom ktorého bol určujúci skutkový záver, podľa ktorého žalobca v priebehu konania, až do vyhlásenia uznesenia o ukončení dokazovania, neponúkol súdu žiadny dôkazný

prostriedok, preukazujúci jeho neskoršie tvrdenie v spore, že tak urobil s tým, že so žalovanou sa dohodol, že po príchode na Slovensko mu tieto finančné prostriedky vydá. Tiež bolo konštatované neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu vo veci možného uzatvorenia príkaznej zmluvy s poukazom na nesplnenie podmienok jej uzavretia (resp. preukázaný záväzok žalovanej, že vykoná pre príkazcu nejakú činnosť). V odôvodnení rozhodnutia uviedol okolnosti, ktoré vzal za preukázané a z ktorých vychádzal, je z neho zrejmé, že dôkazy hodnotil jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti s dôrazom na to, či žalobcom predložený dôkaz (aj v kontexte s ďalšími vykonanými dôkazmi) je vôbec spôsobilý nimi tvrdenú skutočnosť dokázať, jasne a zrozumiteľne vysvetliť, aké úvahy ho viedli k záveru ohľadne platne uzatvorenej darovacej zmluvy. Podľa názoru dovolacieho súdu spôsob, akým odvolací súd dospel k tomuto rozhodujúcemu skutkovému zisteniu, zodpovedá ustanoveniu § 191 CSP v spojení s ustanovením § 185 CSP Úvahy, ktorými sa v rámci hodnotenia dôkazov riadil, sú v súlade so zásadami formálnej logiky, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť nimi zistené.

19. V súvislosti s namietanou arbitrárnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu najvyšší súd akcentuje, že samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

20. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd uzatvára, že žalobca neopodstatnene namietal dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, preto dovolanie žalobcu zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP.).

21. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná a preto na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP by mala (potenciálny) nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Žalovanej však preukázateľne žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli (k dovolaniu žalobcu sa nevyjadřila) a preto jej dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.